

# SLOVENSKI GOSPODAR.

## List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

### Sovraštvo do Nemcev.

(Konec iz št. 10.)

Nič bi, menimo, ne bilo lepše, kakor to, da bi se mi med seboj z bogali, to je, da bi Nemci in Sloveni ne delali med seboj razločka, kar se tiče krvi. Tako bi si bili vsi ednaki, kar zadeva jezik in sploh reči, ki ne gredo na osebo, ampak na celo skupino prebivalcev enega kraja ali ene dežele, tedaj na Nemce in Slovence. V tem bi ne bilo gospoda, ne hlapca, ampak Nемеc in Slovenec bi si bila brata, ne pa Nемеc gospod in Slovenec hlapec Nемеca. To bi bilo naravno in nikomur bi v tem ne bilo krivice.

To čemo mi in na to delamo, kar je v naši moči. Se vé, da bi še tudi tedaj ne bilo brez vsega prepira, toda brez velicij težav bi se taki prepiri poravnali in to bi bilo delo naše gosposke. Ali pa je sedaj tako? Ne, do tega še manjka veliko. Nемеc in Slovenec si pri nas, v naših deželah, še ne stojita vstric, ampak drugi pred drugim, eden s klobukom na glavi, drugi s klobukom v roci — gospod in hlapec, tako si stojita Nемеc in Slovenec nasproti. In to je že stara in dolga navada, ali pravica to ni. Ne térja tega ne božja, ne človeška postava, in je, lahko rečemo, to celo zoper postavę — vsaj na papirji — v našem cesarstvu.

Enake so obeh dolžnosti in torej naj bodo tudi njiju pravice enake! To térja zdrava pamet in zoper to ne more nihče kaj reči, vsaj dokler še hoče, da se mu ne odreče pravica na to, da je v njegovi glavi še vse v redu. To, da je slov. ljudstva v primeri z nemškim, kar ga je v svetu, le malo število ali to, da nimamo toliko knjig v slovenskem, kolikor jih je v nemškem jeziku, — to ne zaleže v našem vprašanju čisto nič, saj tu ne hodi za nemško ljudstvo sploh, ampak samo za to, kar ga živi tukaj med nami. Nihče pa ne more reči, da je tega pri nas toliko, da se naj skrije pred njim slov. ljudstvo!

Za več ali manj bukev tudi ni vprašanje, mi ne zavidamo nemšk. ljudstva za to, da jih ima veliko, čemo pa, da ono ne brani nam, da jih dobomo in tacih, ki nam bodo v resnici v korist, ne pa, kakor je veliko nemških, le na škodo bralcem. Kakor pravimo, za vse to pa ne vpraša vsakdanje življenje, v njem gre za dolžnosti in pravice, za „daj in térjaj“. Za „strijca v Ameriki“ ali na Schillerja v Weimarji ne damo ničesar, dokler ga ne vidimo pred seboj na slov. zemlji. Vsakdanje življenje se zmeni za nju malo in čemu tudi? Koristi, take, da jo človek prime, nima od njiju nihče in ne pozna ju ne želodee, ne davkar.

Ako pa zadovolji človek v naših dneh leona, lahko je vesel, saj ga stane pač dovolj truda in ni mu treba, da še nosi jarem, ki ga ovira v vsem, kar počenja. Tak jarem pa je za slov. ljudstvo, naj reče kdo, kar mu drago vsiljevanje nemščine ali italijanščine in to na lastni njegovi zemlji. Če se torej otresa tega jarma, je-li to potlej sovraštvo. pritiskanje Nемеcev? Kdor živi med slov. ljudstvom in še bolj, kdor živi od slov. ljudstva, njemu pač kaže, da spoštuje njegove svetinje, sv. vero, slov. jezik in lepe navade, nikar pa da térja, naj se slov. ljudstvo prevrže njemu na ljubo v nemškutarja ali v lahona ali še mora biti celo v lutovca.

Kdor térja to od slov. ljudstva tak je v resnici njemu velik sovražnik in zasluži, da ga slov. ljudstvo vdari po prstih, kedar jih vtika v njegove svetinje. S-daj še imamo tacih ljudi med nami in pošteni Nемеc se jih sramuje ter ne mara za njih društvo. To tudi vedó ti ljudje, in naj v nemškem ljudstvu premamijo poštenjake, zato se upije sedaj od njih, da je nemštvo v nevarnosti ter da je slov. ljudstvo vse polno sovraštva do Nемеcev.

Veliko teh kričačev ni ravno, toda njih glas je močan in ponavlja se njih upitje na vseh stranéh, v listih, v društvi, zastopih, kaj čuda, če kje ne omami nazadnje še tudi naših nemških poštenjakov! Pilat je svoje dni dobro

vedel, da ni bil Kristus ničesar kriv, kar se mu je očitalo, toda vedni klic: križaj ga! — ta ga je premamil in zato ga je prepustil judom v križanje.

Mi imamo v tem le eno tolažbo, v tem, da ima laž kratke noge in da je resnica močnejša od laži. Slov. ljudstvo ne sovraži nikogar, najmanj pa poštenih Nemcev in torej pričakuje lahko od njih, da posvetijo ti kedaj sami kričačem, ki tako hudo grdé pošteno ime Nemcev ter jih potisnejo, kjer je njih mesto, — v kot. Prej ali slej izgodi se to gotovo in tedaj bode za nas in za nje, za nemško in slovensko ljudstvo vesela sprava — častno ustajenje.

### Klic za versko šolo.

Vitanje, sredi meseca marcija 1888.

Za krščansko šolo so se tudi tudi po naši župniji, po kmetih, kakor tudi v trgu, podpisovali mnogoteri posestniki. Ljudstvo živo čuti potrebo, naj ne podučuje le duhovnik 2 uri na teden v krščanskem nauku, temveč naj podpira ta nauk tudi učitelj ob svojih urah. Ne vemo toraj, kako je mogoče, da se, kakor čujemo, taki dolžnosti upirajo nekateri učitelji. Graški knezoškof so k malu potem, ko se je nova šolska postava vpeljala, o krščanski izreji mladine v tej novi šoli blizu tako-le pisali: „Vzemi sod jesiha in vlij va-nj 2 kupici vina; jeli, jesih bo ostal vendar-le jesih? Tako tudi zdajšnja šola; akoravno katehet vlije na teden nekoliko krščanskega nauka v srca mladine, šola ostane vendar-le nekrščanska“.

Tukajšnji občinski zastopi: v Ljubnici, Paki, Doliču, Breznu, na Kozjaku in v Skomrah so pa odposlali lastne prošnje državnemu zboru, v katerih zahtevajo „spremembo šolske postave v tem smislu, naj se mladina na podlagi maternega jezika v krščanskem duhu podučuje“. Tote prošnje so podpisali v prvih peterih občinah s svojimi župani vred vsi občinski odborniki; le v Skomrah jo je podpisalo izmed 12 odbornikov z županom vred 9 odbornikov. Jako zanimiva je tudi sledeča izjava, katero je poslalo izmed 10 udov Vitanjskega šolskega sveta petero državnemu zboru:

Izjava.

V seji krajnega šolskega sveta v Vitanji, dne 5. febr. 1888 se je nam podpisanim udom po odhodu g. kateheta dala v podpis neka pola v nemškem jeziku, ne da bi se nam bilo povedalo, da je to protest zoper nameravano versko šolsko postavo. Podpisali smo torej ne vedoč, da smo s svojim podpisom glasovali za brezversko šolo. Pozneje pa smo izvedeli, da se je po nemško-liberalnih listih naznanilo, da je šolski svet v Vitanji soglasno oporekal novi verski šolski postavi. — Pristaviti nam je, da

ta šolski svet šteje skupaj deset udov, po odhodu g. kateheta nas je bilo skupaj še devet.

Nas petero podpisanih udov, s tem slovesno izreka, da se nikakor ne zlagamo s tem protestom, ki se je oddal tudi v našem imenu, temveč kakor smo že tudi vsi na drugih prošnjah za versko šolo izrekli, še enkrat slovesno izjavljamo:

Mi želimo, hočemo in térjamo, da se šolska postava tako spremeni, da se bo naša krščanska slovenska mladina podučevala v šoli v krščanskem dubu in v slovenskem jeziku.

Vitanje, dne 13. marcija 1888.

Florijan Jeseničnik,	zastopnik občine Brezen,
Franc Maucher,	„ „ Ljubnica,
Jurij Jeseničnik,	„ „ Paka,
Ignac Jeseničnik,	„ „ Dolič,
Luka Kotnik, župan in	„ „ Skomre.

### Gospodarske stvari.

Vse dobro, domače najbolje.

V novejih časih se piše veliko gledé vzboljševanja zemljišč in marsikateri nasvet in veliko naukov ni za to, da jih človek bere, potem pa dela, kakor poprej, po starem kopitu. Nove potrebe terjajo, da si poišče tudi novih poti, naj jim ustreže ali naj jih odbije.

Pri teh nasvetih je le to eno hudo, da je človeku skorej vselej seči v žep. To je gotovo ali bode v resnici po njem bolje na zemljišči, to pa še ni gotovo. Mi se torej ne čudimo, če se človek, posebno, ko je denar čem dalje, tem reji, dobro premisli, predno se za kaj odloči, česar še ne vidi ali še ne pozna iz lastne skušnje. Zoper to premišljevanje nimamo torej ničesar, toda tega prosimo naše bralce, naj se premislijo vselej na dobro. Dnes sicer nimamo novega nasveta. O stvari, na katero jih opomenimo dnes, smo že pisali večkrat. Gotovo so naše besede že tudi marsikje dober sad rodile, vendar ne še povsod, ne pri vseh naših gospodarjih.

V mislih imamo gnoj in gnojenje zemljišča. Gnoj je zemljišču potreben, brez njega ni pridelka ne na polji, ne v goricah, pa tudi ne na senožetih. Umni gospodarji imajo torej veliko skrb za-nj ter se jim ne zdi celo denarja škoda; če ga ni dovolj doma, kupijo si ga celo. Dobi se že tudi gnoja za denar, umetnega gnoja. Dober je ta in za nekatere reči celo potreba, toda — domači je bolji. Dokler in kakorkoli si ga pridelaš na domu, stori to in začni skrbeti za-nj že pri gnojnici. Le-ta je v resnici izvrstno gnojilo in večna škoda, če nam odteka kraj cestá ali še celo čez nje. To je velika izguba za kmeta in grdo je za občino, v kateri se še tako godi z njo.



## Dopisi.

Gnojnice obdržati doma, na dvorišči, to pa že ni le Bog zna, kaka težava. Ako se napravi kje blizu živinskega hleva precej globoka jama in če se obdela znotraj z ilovico, ostane ti gnojnica v jami in kedar ti je ljubo, lahko jo spraviš na polje ali na senožeti. Jama se pokrije z močnimi deskami in napelje se va-njo gnojnica. To se stori kar na ravnost iz hleva in to po žlebu, ki se napravi doma brez posebnih stroškov.

Pokrije se jama nekaj za to, da se ne izgodi kaka nesreča, nekaj pa za to, da ne izpuhti iz njih amonijak, ki je najboljše redilo za mlado silje. Jamo lahko izprazniš, kedar je polna ali kedar te je volja ali kedar jo imaš kam zapeljati. Sod ti služi za to najbolje, ker je lehek za rabo in tudi sicer ročen. Pri tem pa pomeni, da ne spraviš same gnojnice na polje ali na senožet, kajti ona je premočna in ti tako utegne biti bolj na škodo, kakor na korist. Za to jo kaže zamočiti z vodo, če je vreme suho. Ako se pa napelje v dežji, je še bolj, kajti tako se razleze po celem polji bolj enako.

Rabi se gnojnica skorej pri vseh rečeh z velicim pridom. Na travnikih in pašnikih vničuje gnojnica mah in travnim koreninam daje moči, da veselo rastó. Tako imaš dvojen dobiček od nje in kaj pomeni lepa senožet v naših dneh, vemo dovolj, saj človek ne spravi skorej ničesar več v denar, če ne živine in to klavne. Ali za-njo je treba dobre krme in zdrave. Oboje pa pospešuje dobro gnojilo — gnojnica.

Tudi mlado drevje na vrtu in sploh sadno drevje kaj rado pije po svojih korenincah gnojnico va-se. Ako mu je torej daš, ne bodeš na izgubi, samo ne prilij mu je preblizu debela ali pa premočne, kajti takrat bi ti poparila drevo, ne pa, da bi ga pokrepila. Kjer je peščena zemlja, tam je gnojnica kakor na svojem mestu, kajti taki zemlji stori mokrotni gnoj, torej gnojnica kaj dobro.

Kdor ima gnojišče na suhem ali kedar ni dalje časa dežja, stori gospodar dobro, če ga polije z gnojnico. Tako ga obdrži v moči in ni se mu bati, da mu splesnjuje. Dobro pa je, če potrosi na gnojišče mavca ali gipsa brž, ko ga polije z gnojnico. Tako obdrži v njej amonijak in torej nekaj, brez česar ni nobeno gnojilo veliko vredno. In to pa je tudi uzrok, zakaj da se svetuje, naj se gnojnica ne hrani dolgo časa v jami, ampak naj se zvozi, čem prej je mogoče, na vrt ali travnik ali kamor jo človek nameni. Vse povsod stori dobro, samo čez cesto ali kraj ceste — tu ni za njo prostora.

**Sejmovi.** Dne 3. aprila v Artičah, pri sv. Lenartu v slov. gor. v Ljutomeru, v Rogateci pri Mariji Snežni, v Šoštanji, v Podčetrtku in na Gori. Dne 4. aprila na Vranskem in dne 5. aprila v Radgoni.

**Iz Št. Jurja ob juž. žel. (Svarilo.)** Začetka marca so hodili po naši okolici trije židovi ter so prodajali kmetijske stroje. Pa sad teh hebrejcev se je že pokazal — če tudi ne prevesel; od raznih strani se slišijo pritožbe. Za zdaj hočemo objaviti le en slučaj, pa ta naj bo našim kmetovalcem v svarilo. J. R. iz P. je kupil stroj (mašino) za rez potem ko so ga omenjeni hebrejci pol tretjo uro nadlegovali — za 80 gld. in sicer tako, da dobi strojen mesec na poskušnjo, ter ga plača v dveh letih brez obresti. Premalo pa je pomislil, ko je agentom kar podpisal menjico (Wechsel) za „mašino“, katere še videl ni, je ni prejel, še menj pa jo je poskusil. V kmetovo začudenje pa se došli dopis vse drugače glasi, kakor je bilo pogovorjeno. „Eine Futterschneide-Maschine Nr. 27 12“ breit fl. 80. —, Zinsen und Stempel fl. 3.50 zahlbar bis 1. März 1889 in Wien gegen Wechsel, den wir schon besitzen“. O enmesečni poskušnji tu ni govora. Dolžni kmet pa je na tovarno (fabriko) odpisal, da so se pogodili za enmesečno poskušnjo, in plača se še le v dveh letih brez obresti. Ker pa se mu fl. 3.50 zdaj za obresti računni in se tovarna sploh ne drži dogovorjenih pogojev, on (kmet) stroja ne vzame in prosi, naj se mu menjica nazaj dá. Tovarna pa na to tako odgovarja, da že spremeni plačilni obrok, tudi kupno ceno spremeni, accept (menjico) pošlje nazaj, obresti pa dobrovoljno odpusti; zaradi plačilnih obrokov, da se hoče s svojim agentom posvetovati; potem pa bode mašino, katero še zdaj na Dunaji ima, doposlala ali pa bode menjico vrnila. Poskušnja na en mesec se dovoli in se mašina more zamenjati, če bi ne bila rabljiva. J. R. pa mašine noče vzeti, ter zahteva podpisano menjico nazaj. Tu se vidi, da ima naše kmetstvo prebivalstvo veliko preveč zaupanja proti tujcem. Od njih kupuje po visocih cenah, podpisuje menjice za reči, katerih še ni vidilo, ter se tako preda samovolji tujcev. — Mašina se torej da le zamenjati, če ni za nič — to je čudno tolmačenje za poskušnjo, — kup pa ne gré nazaj. V „garantiescheinu“ pa se pravi, da je stroj last tovarne, dokler ni poplačano popolnoma. To bi utegnulo v posameznih slučajih za kupce imeti škodljive nasledke. V takošnjih kupčijah torej le previdno!

—n.  
**Iz Čadrama. (Razne novosti.)** [Konec.] Naberali so se v preteklih dnevih zopet udje za društvo sv. Mohorja in akoravno je zdaj najslabši čas za denar, vendar se je za vsem pri nas in pa po celej dekaniji več udov oglašilo, kakor še pr. l., toda morajo farni poverjeniki biti to v dvojnem pomenu večkrat za dve tretjini udov in še več. — Pri nas smo pa še posebno naberanje imeli in sicer za nesrečne

reveže na Goriškem, na katere so veljavni možje one dežele že grudna pr. l. prošnjo za podporo v celem cesarstvu razposlali, kajti polovica onih prebivalcev vsled velike suše lanskega leta za lakotó veliko trpi in se je že vsled tega kužni legar med ljudmi prikazal. Mi, ki za novo cerkev denar naberamo in smo okr. berači ter imamo pravico doma in drugje podpore prositi v ta namen, težko z denarjem drugim pomagamo, posebno, ker se žito zdaj še po nizki ceni ne prodaja. Ker se nam pa reveži na Furlanskem vendar smilijo, se je na pustno nedeljo v cerkvi oznani- lo, naj bi veljavni možje po fari žito za nje pobirali in hvala Bogu in radodarnim gospodarjem! Nabrali smo 25 vaganov lepega žita, katero bomo te dni na dotično mesto poslali. Slovenski bratje, žita je nam Bog l. 1887 še obilno dal, storite enako povsod in naši bratje bodo imeli lepo pomoč!

**Iz Ptujске okolice.** (Pogreb.) Žalostno opravilo imeli smo dne 15. sušca t. l. v Ptuj. Pokopavali smo g. Janeza Glinšeka, učitelja v Dornavi pod Ptujem. Pokojnik bil je vrla duša v vsacem obziru. Deloval je na isti šoli uže deseto leto in kdor pozna razmere na istem kraju, vedel bo njegove zasluge dostojno ceniti. V mokri, zaduhli in nizki sobi poučeval je v tem času 160 otrok in to mu je prizadajalo tudi smrt. Vnela so se mu pluća in dne 13. t. m. je v hudih bolečinah, spreviden s sv. zakramenti v Gospodu zaspal. Pogreb bil je sijajen. Od Dornave spremljala je njegovo krsto žalujoča vdova s šestimi otročiči, kateri je sledila vsa šolska mladež in mnogobrojna množica ljudstva iz Dornave do kamenega križa pri Moleku. Od tamkaj vršil se je sprevod. Prišli so tje vsi trije č. g. oo. minoriti, dva gospoda kateheta iz mestne župnije, 38 učiteljev iz Ptujškega okraja, med njimi tudi g. okr. šol. nadzornik, šolska mladež iz Ptujске okolice, sorodniki in prijatelji pokojnega in mnogobrojna množica ljudstva iz te in sosednih župnij. Po odpetji „libere“ vršil se je sprevod na pokopališče k sv. Ožbaltu. V isti cerkvi popevali so zbrani zadušnice in temu sledila je muzikalična črna maša, katero je služil č. g. gvardijan Benko Hrtiš. Pri petji sodelovali so gđc. Weixlerjeve, mestni gg. učitelji in g. nadučitelj Vobič iz sv. Marjete. Ni mogoče popisati, kako žalostno je bilo pokapanje. Žalost jokajoče vdove in njenih majhnih otročičev segal je vsacemu v srce. Kaj pa še le, ko se je spustila krsta v jamo. Šolska mladež, katera je že po celem potu jokala, zagnala je tak vrišč, da ni bilo skoraj mogoče ceremonij dokončati. Ko se je jok nekaj polegel, zapel je učiteljski zbor nagrobnico „Blagor mu“ in za tem nastala je okoli groba huda stiska, ker vsakdo, posebno otroci hoteli so še videti enkrat krsto ljubljene učitelja. Hvala Vam gg. duhovnom, gg.

učiteljem in vsem, kateri ste skazali pokojniku zadnjo čast; njemu pa bodi zemljica lahka in naj si v hladni zemlji počije od naporov zemljiskega življenja!

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Nj. veličanstvo, svitli cesar je imenoval cesarjeviča Rudolfa za vrhovnega oglednika c. kr. pehote. To je nova služba in da se je ravno v teh dneh ustanovila, ne bode brez vsega pomena. — Drž. zbor ima od dne 24. marcija tje do dne 10. aprila počitnice. Od dne 25. januarija do dne 24. marcija je bilo 28 sej, posebno imenitnih reči pa se v njih ni sklenilo. Bilo je v njih vse preveč govoričenja. — Državnih stroškov bode za leto 1888 v naši polovici dežel 538 milij., prihodkov pa 517 milij., manjka torej 21 milij. G. finančni minister pa upa da mu za-nje ne bode treba novega posojila. Če bode le resnica! — „Planinsko društvo“ ima na Gornjem Štajarskem velika posestva, izlasti gozdov, manjka pa mu denarja in zato namerava večji del gozdov prodati necej francoski družbi. Le-ta pa hoče te gozde posekati in dobili bi torej tudi Štajarci svoj „goli Kras“. Naj se to ne izgodi, kupi presvitli cesar sam od onega društva nekaj gozdov, nekaj pa jih kupi država sama. To je še pač velika sreča! — Žendarji so potrebni, kajti hudodelstev godéva se čedalje več, toda kaj pomaga žendar, če pa ne zna govoriti z ljudmi, pri katerih ima opravke? Tako pa je na slov. Koroškem. Skorej se zdi človeku čudno, kako more vlada v slov. kraje poslati žendarjev, ki ne znajo slovenski. Taki pač niso kos svoji važni službi. — V Šmihelji nad Pliberkom osnuje se dne 2. aprila podružnica sv. Cirila in Metoda. dne 8. pa v Št. Janži v Rožni dolini. To je veselo znamenje, da se vzprebuja slov. ljudstvo v onih krajih. — V Novem mestu se je v noči 23. marcija zadušila cela rodbina, mati in petero otrok. Smrti jim je kriva peč, katero je nesrečna mati prehitro zaprla. — Na Dolenjskem se potepa več družin ciganov, da živé iz večina od kraja, to se zna; čudno, zakaj jih pušča vlada v deželo. — „Slov. jez“, politično društvo v Biljanah na Primorji, je poslalo prav krepko prošnjo za versko in slov. šolo v drž. zbor. — Vincencijeva družba v Gorici skrbi za tamošnje ubožce pa daje tudi revnim dijakom kosilo. Za oboje je prejela lani 652 gld. in 50 kr., izdala pa je 774 gold. in 65 kr., torej ji manjka nad 118 gld. Škoda, da se podpira dobrodelno društvo tako malo. — K. pl. Reinelt, predsednik trgovinske zbornice v Trstu, je daroval o 40letuici vladanja Njih veličanstva 50.000 gld. v dobre namene. — Madjarska vlada se smeši v očéh vseh pravicoljubov, kaj pač hoče doseči s preiskavo zoper g. Bodi-



novca. prejšnjega župana v Zagrebu? Njegova krivica je to, da ni upognil svojega tilnika madjarski sili. — Povodenj je po Ogerskem in Poljskem naredila veliko škode, vendar pa je je sedaj že blizu konec. — Postavi gledé obdačenja žganih pijač ne upirajo se poljski poslanci, vsaj ne preveč in bode tedaj že iz nje resnica.

**Vunanje države.** Dne 11. aprila imajo sv. Oče v Rimu sv. mešo v cerkvi sv. Petra. Pri njej bodo torej lahko romarji v pričó. — Minister Crispi je v italijanski zbornici nekako razodel, čemu da je tripelaljanca za Italijo potrebna. On misli, da za to, naj ostane še nadalje Rim v rokah kralja Humberta. Ali je pa na tem kaj resnice, to daje se le težko reči. — Ministerstvo francoske republike postopa jako krepko zoper generala Boulangerja. Odbor, ki ima preiskavo zoper njega v rokah, je bojda tudi zoper generala in le-ta tedaj izgine najbrž za nekaj časa s površja. — Znani „zet“, Wilson, je rešen, najvišja sodnija je izrekla, da se ni zagrešil zoper kako postavó in se torej ne more obsoditi. No za male ljudi imajo „luknjo“, za visoke pa jih ni tudi na francoskih tleh. — V angleškem drž. zboru je vedno pričkanje za to, ali in kaj se naj dovoli ubogim Ircem in vselej je konec to, da ostane vse pri starem. Pravičnim biti je tudi Anglijcem težko. — Nemški cesar je imenoval cesarjeviča Viljema za svojega namestnika. Cesar torej sam čuti, da njegovih dni ne bode več dolgo. Bismarku ne ugaja več zrak na cesarskem dvoru v Berlinu, vsaj tako dobro ne, kakor za starega Viljema. Pravi se, da misli mož bolj, kakor kedaj — na slovo. Da ni cesar bolen, bilo bi to verjetno, toda sedaj ni za to, da se verjame. — Rusija ima tudi svojo povodenj in škode je napravila reka Visla posebno pri dveh trdnjavah ali pa je to le kje izgovor, da ji ležje popravljajo, ne da katera država moti v tem Rusijo. — Rumunski kralj in kraljica sta bila zadnji teden na Dunaji in so ju svitli cesar sami pričakali na kolodvoru. Političnih namenov pa se pravi, da kralj ni imel, ni za to, da je šel v Berlin, ni za to, da je prišel na Dunaj. Človek verjame ležje nasprotnó. — Mati Koburškega princa, princesinja Klementina, je odpotovala iz Bolgarije in hudobni jeziki so zdaj vsi na tem, da pojde za materjo tudi sin, princ Ferdinand ter prepusti knežji stol Bolgarije, komur se kje poljubi sesti na-nj. Kar tako naglo pa še knez že ne stori tega. — Srbija pomnožuje svoje vojaštvo, ona ima sedaj stalno armado in ljudsko vojno. Le-ta je podobna našim domobrancem. — Pri Turkih prevladuje strah, da dobood vojsko v Aziji, to pa od strani Rusov. Pogodbe gledé prekopa Suez še sultan ni podpisal. — V Črni gori je lakota in daje vlada sama ljudem živeža, toda le za kako delo. Dela torej ne plačuje v denarji. — Grški kraljevič Kon-

stantin se je zaročil s hčerjo nemškega cesarja Friderika. — V Masavi še stojé stvari, kakor doslej ter je negotovo, ali se sprimate italijanska in abesinska vojna. Italija je pač mislila, da ji bode kdo drug za klešče, toda doslej ga ni našla. Leta 1859 in 1866 je bilo za-njo bolj veselo!

## Za poduk in kratek čas.

### Kruci v Veržeji.

(Dalje.)

Nekoliko časa so zdaj Kruci mirovali, da so si rane zalizali, nekega dne pa dobi Ropoša spet glas, da nameravajo Kruci Veržence obiskati. Ropoša svoje vojake dobro oboroži in razpostavi, da pazijo, od katerega kraja bi nepoklicani gostje prišli. Tokrat so prihajali prek Mure na severozahodni strani. Zdaj so poslali Kruci poslanca naprej, ki je naznanil Veržencem, da oni prihajajo kot prijatelji in jim nočejo ničesar vzeti, nikomur nikšega zla véiniti, samo Stefana Ropoša jim naj izdajo. A Verženci so poslancu odgovorili: „Ropoša vam ne moremo dati, ker nam je Ropoša ljubši, nego vaše prijateljstvo“.

Ko Kruci vidijo, da Verženci Ropoša ne izdajo, a ž njim se meriti ne upajo, vrnili so se spet na Ogersko.

Največi sovražnik Ropošev je bil neki remešnjak iz Bakovec na Ogerskem. Da bi ga dražil, pisal je enkrat Ropoši, naj mu pošlje dva funta svojega mesa v Bakovec. Ropoša odgovori, naj si pride sam ponj, kajti on ne vé, s kom bi mu ga poslal. Enkrat se preobleče Bakovski remešnjak po Veržensko, vzame puško in lovskega psa ter gre na Veržensko polje loviti, kakor kakšni domači lovec. Ropoša je ravno na svoji njivi oral, ko se bliža nepoznani lovec, a k sreči še ga Ropoša v pravem času spozna, zgrabi puško, katero mu je nosil plavec tudi pri oranju in „pifpaf“ počite obe puški naenkrat. Ogerski Kruc se je raztegnil po njivi, kakor je bil dolg ter je zdehnil svojo dušo, Ropoša pa rekši: „Ti si mi pisal po dva funta mojega mesa, zdaj pa si mi prinesel celi cent svojega“, je dalje oral, kakor bi se ne bilo nič zgodilo.

Da bi se zavoljo napravljene škode nad Kruci maščeval, šel je včasih Ropoša s svojim krdelom tudi čez Muro na Ogersko plenit.

Pismo od leta 1704 poroča, da je Ropoševo krdelo povrnilo napad Krucev na Ogerskem ter prignalo s seboj 29 glav živine, namreč 3 vole, 21 krav in 5 telic.

Enkrat je hodil tudi v Brkovec nad svojega nasprotnika. Iz Brkovec je vse pobegnilo in ko Ropoša preiskuje hiše, ne najde nikogar, razven majhnega deteta v zibelí. Razdražen

Ropoša mahne s svojim mečem ter preseka zibelko z otrokom vred.

Vkljub tolikim nevarnostim, v katerih je bil Ropoša, dosegel je veliko starost in smrt je prišla ponj domov dne 3. junija 1746. Pri-poveduje se, da je jako težko umiral in da je zadnji čas vedno blodil o tistem detetu, ki ga je bil v zibelki presekal.

Verženci še se Čopora in Ropoša često spominjajo. Kedar slišijo po trgu tamborja bobnati, pravijo, da boben poje: „Čopora ni, Ropoša ni, ga ni, ga ni, regenta ni, regenta ni“, kakor da bi še boben za-nj po njih žaloval.

Največo škodo so Kruci naredili Veržencem leta 1704. Takrat so Veržeje premagali in ondi delali, kakor divjaki. Ohranjeno še je v Verženskem zborniku pismo, ki pravi, da so takrat Veržencem Kruci naredili 3304 fl. 48 kr. škode. In sicer se je ta škoda na posamezne tako le razdelila:

1. Cerkvi so vzeli Kruci kelih vreden 50 fl.;
2. Mihajlu Jurinču novo suknjo (12 fl.), dva rdeča ovratnika, tri kožuhe in gotovega denarja 82 fl.;
3. Lovru Voršiču denarja 145 fl, tri kožuhe in zanjke za 52 fl., štirnajst štrtinjakov vina (280 fl), štiri postelje (23 fl.) in cinato posodo vredno 26 fl. (Konec prih.)

Smešnica 13. Bolnik: „Čujte, g. doktor, lepo Vas prosim, pogledjte, kedar umrjem, v moja prsa. V njih mora nekaj tičati, kajti tišči me strašno v njih“. — Zdravnik: „Če bode mogoče, rad Vam izpolnim željo, toda čemu bi to bilo?“ „O“, odvrne bolnik, „strašno rad bi vedel, kaj je bilo to v mojih prsih“.

## Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Nj. veličanstvo, svitli cesar je daroval 1000 gld. za dijaško semenišče v Celovci.

(Umivanje nog.) Dnes, na veliki četrtek so Njih ekscelencija, mil. knezoškof imeli v stolni cerkvi običanje umivanje nog. Bilo je pri tem 12 apostolov, to je častitljivih starčkov Mariborskega mesta. Njih leta šteje skupaj lepo število, namreč 989 let.

(Izvolitev.) Notarijska komora v Celji si je izvolila g. L. Baša, c. kr. notarja v Celji za predsednika.

(Okr. hranilnica.) Odkar je okr. zastop v št. Lenartu v slov. goricah v rokah narodnih mož, pričakovali smo z vsacim dnevom, da prevzame tudi okr. hranilnico v svoje roke. Kakor se nam poroča, se je to pa te dni že zgodilo.

(Jour fix.) Vzpored zadnje zabave v slov. čitalnici v Mariboru se je, kakor se nam poroča, kaj lepo izvršil in gre posebno hvala go-

spém in gospodičinam, ki so pri njem sodelovale, v njih vrsti pa še posebej gospodičinama Sernee in Berdajs in gospej Šunko.

(Bralno društvo.) Kakor se nam piše, snuje se v Braslovčah „bralno društvo“ in se je dne 4. marcija že prosilo za potrjenje pravil društva. Mi želimo društvu veselega napredka in pa, cesar nočemo zamolčati, tudi vztrajnosti. Brez nje bi tako društvo, da si bi lahko koristilo veliko, prehitro zaspalo.

(Vabilo.) Letošnje spomladansko, glavno zborovanje cesarjevič Rudolfovega sadjerejskega društva za Spod. Štajar bode v nedeljo, dne 8. aprila popoldne ob 3. uri v Šentjurji in sicer v šolskem poslopji po tem-le obravnavalnem vzporedu: 1. Poročilo ravnateljstvo; 2. Poročilo blagajnikovo; 3. „O sadjereji“, prednaša gosp. Matijašič, potovalni učitelj kmetijstva; 4. Predlogi. K temu zborovanju se prijazno vabijo vsi p. n. udje in sploh vneti sadjarji.

Ravnateljstvo.

(„Angeljček.“) Štrti zvezek „Angeljčka“, ki ga izdaja marljivi katehet nunskih šol v Ljubljani, č. g. Anton Kržič, ima lepih reči za otroke in še posebej za nje, ki gredo k prvemu sv. obhajilu. Stane samo 12 kr. in pa pošto. Dobi se v „kat. bukvarni“ v Ljubljani.

(Smrtna kosa.) Predvčeranjim je pri sv. Trojici v slov. goricah umrl gospod Ferdo Čížek. Njegov brat še deluje sedaj kot nadučitelj v Pilštanji. Čast spominu ranjcega vestnega učitelja!

(Judje.) Na Dunaji je zadnje dni dobilo 20 dijakov na tamošnjem vseučilišči čast in pravico „doktorja vsega zdravništva“. Med temi je samo 5 kristijanov, 15 pa je — judov. Ljubi Bog, kaj bomo ž njimi, če pojde to tako naprej!

(Mlačnost.) G. dr. Ed. Glantschnigg, načelnik podružnice „šulvereina za Nemce“ v Celji, v prostih urah pa odvetnik v ravno tem mestu, bere v „Deutsche Wacht“ zadnjo nedeljo hude „levite“ tamošnjim Nemcem. Da-si napolnjuje „D. W.“ z opominji do nemških prebivalcev, vendar pa, pravi, nima ta podružnica več, kakor 80 udov. To je v resnici velika ne-hvaležnost!

(Železnica.) V dnevih 16. in 17. aprila pregleduje posebna komisija progo za novo železnico iz Celja skozi Šoštanj v Velenje in se začne pregledovanje dne 16. aprila ob 8. uri v jutro na kolodvoru v Celji.

(Šulvereinska šola.) Na Bregu tik Ptuja čez most si hočejo nekateri ubogi zatirani Nemci ustanoviti šulvereinsko šolo, ker se njih otroci v mestu premalo nemški naučijo.

(Hudodelnik.) Zadnje dni se je Andrej Muršak, posestnik v Voličini v slov. gor., obesil v ječi v št. Lenartu. Obtožen je bil, da je pred leti umoril brata, za tem ženo z otrokom in



letos sopet brata. Grdi, pa premožni človek je živel v turskem zakonu z žensko, ki mu je v rodu. Nesrečno prešestovanje!

(Svit za usnje.) Denešnji številki priložen je cenik g. J. Bendika v Št. Valentinu. Njegov svit je izvrsten za usnje, čevlje, konjsko opravo ter zavoljo imenitnosti patentiran.

(Romarjem!) Tisti, ki ne gredó z Graškimi romarji v Rim, še pridejo lahko tje z drugim vlakom. Napravi ga Schröckl-ova udova na Dunaji in ta vlak še pride v Rim v pravem času. Kdor pa si hoče potlej ogledati znamenite reči v Rimu poleg drugih romarjev, mora imeti seboj spričevalo domačega župnika in si kupiti romarsko nakaznico. Le-ta velja 15 fl. in se dobi pri kn. šk. ordinarijatu v Gradci.

(Slovstvo.) G. J. Giontinijeva knjigo-tržnica v Ljubljani je založila in ravnokar razpošilja „Pesmi Jos. Cimpermana“. Pesmi so nežne, oblika pa prav okusna. Knjižica šteje 192 strani in stane vezavana 1 gld. 20 kr., elegantno vezana pa 2 gld. in 10 kr. za pošto.

(Koncert.) Naš rojak, g. Blaž Fischer, doma na Platu pri Slatini, je pravi umetnik na basu. Zadnji četrtek je bil koncert tega umetnika na Dunaji in kakor se nam piše, žel je mladi umetnik veliko hvale.

(Toča.) Dne 23. marcija je bila v Vukovaru in okolji toča, škode pa še menda ni napravila veliko. Vsekako pa je to zgodnja prikazen.

(Tatvina.) Iz župnijske hiše pri sv. Petru blizu Maribora je v noči na 23. marcija tat odnesel precej veliko denarja. Tat je moral precej dobro poznati razmere v hiši, ker je to storil, ne da bi bil kdo kaj slišal. Sedaj so prijeli znanega tatú iz sv. Antona v slov. gor. in brž ko ne so zajeli pravega, kajti bil je nekaj tednov skupaj v ječi s tatom, ki je bil pred 2 letoma v ravno isti hiši kradel.

(Igranje.) Rudninska delavca Josip Mišna in Jarnej Schuster igrala sta v Laškem trgu prepovedano igro „eden in dvajset“. Pri tej priliki začela sta se prepirati. Mišna vdaril je Schuster-ja z železnim loncem tako na glavo, da mu je razbil čepinjo.

(Duhovske spremembe.) Prestavijo se ti-le čč. gg.: Andrej Fischer, provizor v Koprivnici, pride za kaplana v Šoštanj, Marko Tomazič, kaplan v Pilštanji, k sv. Rupertu v slov. goricah, Anton Drozg, kaplan pri sv. Marku nižje Ptuja, v Št. Ilj v slov. gor., Ant. Petek, kaplan pri sv. Martinu pri Slov. Gradci, v Luče, Vinc. Bauman, duhovnik na Paki, k sv. Ani v slov. gor., France Hrastelj, kaplan v Laškem trgu, v Sevnico in Jarnej Štabuc, kaplan v Vidmu, v Laški trg.

Listič uredništva. G. P. M. na Poh.: Nam je žal, a Vaš dopis nam ne sodi, kajti zdražba bi bila še večja, poboljšanja pa nič. — G. D. B. na Lj.: Nam še vedno ni

bilo mogoče. — Neznani prijatelj: Kdor se skriva za tuje ime, njega nimamo za prijatelja. G. F. S. v M.: Mi ne mečemo radi boba v steno.

### Loterijne številke:

V Trstu 24. marca 1888: 45, 81, 18, 62, 78  
V Lincu „ „ 66, 81, 42, 5, 38

## Oznanilo.

Odbor posojilnice pri sv. Lenartu v slovenskih goricah vabi uljudno p. n. gospode društvenike k rednemu občenemu zboru na dan 6. aprila 1888 ob 10. dopoldan v posojilnično pisarno.

### Dnevni red:

1. Poročilo računskih pregledovalcev o letnem računu.
2. Sklepanje o porabi čistega dobička.
3. Volitev ravnateljstva.
4. Volitev računskih pregledovalcev.
5. Razni predlogi.

Za odbor:

M. Polič, l. r., predsednik.

## Povabilo

k občenemu zboru udov „Savinjske posojilnice v Žalci“ v nedeljo dne 8. aprila 1888 ob 9. uri dopoludne v uradni pisarni.

Ako bi pa pri prvem občenem zboru ne bilo zadostno število udov navzočih, skliče se ob enem na isti dan, v tistih prostorih in z enakim dnevnim redom ob 3. uri popoldne drugi občni zbor udov Savinjske posojilnice v Žalci.

### Dnevni red:

1. Predlaganje računov za leto 1887 in volitev dveh revisorjev.
2. Volitev novega odbora.
3. Razni nasveti.

### Načelstvo.

## Vilibald Weber,

uradno pooblaščen in zaprisežen civilni zemljemerec, inženjer za vzboljšanje zemlje in za pogozdovanje itd. v Mariboru, Bürgerstrasse št. 42.

opravlja vse premerbe, razmejitve in izločitve posesti postavno-veljavno, sestavlja vse načrte in pisma, katerih je za to treba, za manj prebožne še tudi pod ceno vsled uredbe c. kr. namestnije v Gradci z dne 12. febr. 1862 št. 2613, istotako napeljuje ali pa odpeljuje vodo z zemljišča, za tem izvršuje tudi stavbe na travnikih, iz domoljubja brez vsega plačila za samo povrnitev lastnih stroškov, na dalje napravlja gozdne naprave, cenitve in pregledovanje zemljišč. — To blagovoli p. n. občinstvo vzeti na znanje.

## Pri šolskih sestrah v Mariboru

je na prodaj:

**Veliko bandero** s podobami sv. Alojzija in sv. Antonija Pad. iz rudečega svilnatega damasta.

**Veliko bandero** s podobami Marije brezmadežne in Marije sv. rožnega venca iz volnatega damasta.

**Bela mešna obleka** z zlatom všita (ročno delo).

**Dva bela mešna plašča** s pravimi zlatimi robi. 1-3

## Slomšekovih

zbranih spisov IV. knjiga: **različno blago** (I. del: šola in odgoja str. 180; II. del: nar. politika in pa narodno gospodarstvo str. 183—354; III. del: razna podučna tvarina str. 357—428) dobiva se izvod po 1 gld. pri izdajatelju: Mih. Lendovšek, župnik v Makolah (Maxau bei Pöltshach.)

III. knjiga: **životopisi** str. 397. pa po 70 kr. Po ravnoisti ceni tudi po vseh slov. bukvarnah! Prva in druga knjiga sta pošli. **Val. Orožnovih** pesnij je še nekoliko izvodov na prodaj po 40 kr. Pete knjige: „Slomš. **pastirski listi**“ ni moči izdati, dokler niso za III. in IV. tiskovni stroški poravnani! 2

## Krajevni in potovalni slovník

avstrijsko-ogerske dežele,

sestavljen od

Josipa pl. Kendler in Leop. Siller.

**Krajevni in potovalni slovník** obsega vse vesti avstrijsko-ogerske dežele in vse železniške, poštno, parobrodne in brzojavne postaje z imeni železniških in parobrodskih podjetij, zato potrebna in imenitna knjiga za vsakega.

**Krajevni in potovalni slovník**, sestavljen po današnjih prometnih razmerah, posebno imenitna knjiga za c. k. vojake in vojaške uradnike, ker se v njej nahaja natančna lega vsacega kraja avstro-ogerske dežele, posebno važna tudi za poštno, železniške in brzojavne uradnike.

**Krajevni in potovalni slovník** ima posebno vrednost za vsakega odvetnika, bilježnika, sodnika itd., ker je pri vsaki vasi politični in sodnijski okraj pridjan, tudi za vsakega oskrbnika, fabrikanta, trgovca, popotnika im- in exportirja itd., ker je pri vsakem kraju posta, železnica. oziroma zadnja poštna železniška postaja pridjana.

## Krajevni in potovalni slovník

pride na svetlo v 30 zvezkih po 30 kr. ali cena za celo knjigo 7 gld. in se dobi pri vseh knjigarjih, kakor tudi pri založniku

Leop. Siller, Dunaj I., Grünnergasse 1.

1—10

## Prodajalnica z mešanim blagom

v trgu Ptujška gora se proda ali v najem da na več let pod ugodnimi pogoji. Več pové **Anton Sicherl** v Spodnji Polskavi via Pragerhof. 1-3

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi:

### „Duhovni vrtec“

ali

### „Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče . . . . . gld. — .85



Vezan v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo . . . . . — .95

Vezan v chagriu s tesnim okvirom in s križem . . . . . 1.70

Vezan v chagrín z okvirom iz nikeljna . . . . . 1.80

Posamezni iztisi po pošti v črnem usnju 5 kr., v chagrínu 10 kr. več.

### „Poduk za sv. birmo“

 Cena 10 kr. 

## Gasilnice

vsakovrstne velikosti in stroja, s pristopnimi ventili, najizvrstnejše delane, in velike moči za brizganje, prilične srenjam, mestom, trgov in jihovim gasilnim društvom.

## Brizgalnice

na kolesih, nosljah, v putah za vrte, **Vodonosnike** razne sostave, najboljše cevi iz konopnine, gumija, za sesavanje vode ali za napeljavanje vode, dalje vretenice in tehtnice za ove cevi, kakor tudi drugo


### orodje gasilcem potrebno

priporočuje po najnižjej ceni proti 5letnemu poroštvu

## ALBERT SAMASSA

c. k. dvorni zvonar in fabrikant strojev in gasilnega orodja

### v Ljubljani.

 Srenjam in gasilnim društvom dovoli se plačevanje v rokih. Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko 2